

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ
ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

від «29» вересня 2021 року протокол № 7

Введено в дію наказом директорки

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

від «30» вересня 2021 року № 01-01/68 О.Д.

Директорка

В.В. Сидоренко

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА РОБОТА ПСИХОЛОГА»**

Шифр за ОП	<u>ВК.3</u>
Галузь знань	<u>05 Соціальні та поведінкові науки</u>
Спеціальність	<u>053 Психологія</u>
Освітня програма	<u>Психологія</u>
Рівень вищої освіти	<u>Другий (магістерський)</u>
Рік навчання	<u>II, семестр 3</u>
Вид дисципліни	<u>професійна підготовка, вибіркова</u>
Форма навчання	<u>заочна</u>

Біла Церква 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Профорієнтаційна робота психолога» складена відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності 053 Психологія 05 Соціальні та поведінкові науки.

Автор-укладач робочої програми:

Торба Наталія Григорівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
педагогіки, психології та менеджменту
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 7 від 08 вересня 2021 р.)

Рекомендовано на засідання Ради із забезпечення якості освітньої діяльності
та якості вищої освіти
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 1 від 28 вересня 2021 р.)

Затверджено Вченою радою
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 7 від 29 вересня 2021 р.)

© Торба Н.Г., 2021 рік

© БІНПО ДЗВО «УМО», 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, напрями підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
		заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS –4	Галузь знань: 053 Психологія	Обов’язкова
		Рік підготовки
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: 05 Соціальні та поведінкові науки	3
		Семестр
	Освітньо-професійна програма: «Психологія»	Лекції
		8
		Практичні заняття
		10
		Самостійна робота
		102
		Індивідуальні завдання
		Творчі практичні завдання
Вид контролю - залік		

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить – 15 % : 85 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями за напрямом «Профорієнтаційна робота психолога», ознайомлення з теоретичними засадами профорієнтаційної роботи, її основними закономірностями та особливостями, структурою, формами та методами здійснення; сприяти підвищенню рівня професійної компетентності майбутніх психологів.

При вивченні дисципліни «**Профорієнтаційна робота психолога**» вирішуються такі основні завдання:

- ознайомити зі структурою, закономірностями та особливостями профорієнтаційної роботи в державі;
- вивчити нормативно-правові основи здійснення профорієнтаційних заходів;
- показати місце профорієнтаційної роботи у структурі професійної діяльності психолога;

- навчити використовувати методи профорієнтаційної роботи в залежності від напрямів та завдань

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Профорієнтаційна робота психолога» здобувачі вищої освіти повинні

Знати:

- природничо-наукові основи профорієнтаційної роботи.
- категоріальний апарат та методологічні засади проведення профорієнтаційної роботи, забезпечити засвоєння основних понять в області теорії і практики.
- вплив результатів профорієнтаційної роботи на ситуацію, проблему клієнта.
- принципи, мету та завдання профорієнтаційної роботи;
- предметну область профорієнтаційної роботи та розуміти відповідну професійну діяльність;

Уміти:

- на практиці проводити пошук інформації та аналізувати, систематизувати, узагальнювати її;
- використовувати обізнаність в питаннях профорієнтаційної роботи;
- використовувати навички міжособистісної взаємодії;
- проводити профконсультації та діагностику на профпридатність до певної професійної діяльності;
- правильно організовувати та керувати процесом профадаптації.

Компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (психодіагностичну, консультаційну, корегувальну, психотерапевтичну, тренінгову, реабілітаційну, духовно-психологічну, ресоціалізаційну, прогностичну тощо) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність у сфері психології.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

РН4. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, консультування, корекція, психотерапія тощо) проводити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість і ефективність власної діяльності, визначати провідні напрями надання психологічної допомоги та підтримки.

РН6. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

РН10. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності, демонструвати соціальну відповідальність та свідому поведінку, сповідувати гуманістичні та демократичні цінності.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні основи професійної орієнтації особистості. Сутність, напрями, завдання.

Мета, функції та завдання професійної орієнтації особистості. Методи професійної орієнтації як комплекс засобів, способів і прийомів реалізації її завдань. Форми професійної орієнтації особистості. Розподіл методів та форм профорієнтації за змістом і спрямованістю. Об'єктивна необхідність узгодженості в системі «людина-професія-суспільство» (ЛПС). Сутність і напрями профорієнтації. Профорієнтація як засіб вирішення суперечностей у системі ЛПС. Функції та принципи організації профорієнтації

Тема 2. Професіографія як методологічна основа професійної орієнтації особистості.

Професіографія як наука, предметом вивчення якої є професії та їх класифікація. Поняття професіографії: її предмет, мета та завдання. Ключові поняття професіографії: «професія», «заняття», «спеціальність», «кваліфікація», «професіограма». Основні методологічні вимоги до опису професій та методи професіографії. План опису професії. Класифікації професій (Є.О. Клімов, Дж. Холланд Кьюдер, Д.Патерсон).

Тема 3. Професійне консультування і професійна діагностика як складові профорієнтаційної роботи.

Сутність, мета та завдання професійної консультації.

Методологічні принципи профконсультації.

Основні види, напрями та форми організації професійного консультування.

Психотехнології профконсультування.

Психодіагностика професійної діяльності.

Тема 4. Професійний відбір та професійна адаптація у контексті профорієнтаційної діяльності психолога.

Професійний відбір як науково обґрунтована система заходів. Сутність і основні завдання професійного відбору. Види і принципи професійного відбору. Професійна придатність, її виявлення та формування. Здібності та професійно-важливі якості особистості. Методи професійного відбору. Прогнозування успішності професійного навчання та подальшої професійної діяльності. Професійно-етичні аспекти професійного відбору. Професійна адаптація.

4. Структура курсу та форма контролю знань

Номер тижня	Вид заняття	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				Балів (max)
			Годин				
			лк.	лаб.	пр.	СР	
Змістовний модуль 1 «Профорієнтаційна робота психолога»							
	Лекція 1	Теоретичні основи професійної орієнтації особистості. Сутність, напрями, завдання.	2				1
	Практичне заняття 1	Особливості проведення профорієнтаційної роботи психологом у різних соціальних інститутах			4		10
	Самостійна робота 1	Основи організації і планування профорієнтаційної роботи.				17	8
	Лекція 2	Професіографія як методологічна основа професійної орієнтації особистості	2				2
	Практичне заняття 2	Основи професіорграфії та класифікації професій			2		10
	Самостійна робота	Основи професіорграфії та класифікації професій				17	8
	Лекція 3	Професійне консультування і професійна діагностика як складові профорієнтаційної роботи	2				2
	Практичне заняття	Професійна консультація та психодіагностика			2		10
	Самостійна робота	Професійна консультація – складова профорієнтаційної роботи				17	8
	Лекція 4	Професійний відбір та професійна адаптація у	2				2

		контексті профорієнтаційної діяльності психолога					
Практичне заняття		Діяльність і профпридатність			2		10
Самостійна робота		Професійний відбір, добір, адаптація, зміна професії та реорієнтація				17	8
Самостійна робота 5		Профорієнтація дітей та молоді як суспільно-економічна потреба в умовах сьогодення				17	1
Самостійна робота 6		Професійна діагностика				17	8
Всього за змістовний модуль 1 – 120 год.			8	-	10	102	100
Залік							25
Всього з навчальної дисципліни – 120 год.							

5. Теми лекційних занять

Тема 1. Теоретичні основи професійної орієнтації особистості. Сутність, напрями, завдання.

Мета, функції та завдання професійної орієнтації особистості. Методи професійної орієнтації як комплекс засобів, способів і прийомів реалізації її завдань. Форми професійної орієнтації особистості. Розподіл методів та форм профорієнтації за змістом і спрямованістю. Об'єктивна необхідність узгодженості в системі «людина—професія—суспільство» (ЛПС). Сутність і напрями профорієнтації. Профорієнтація як засіб вирішення суперечностей у системі ЛПС. Функції та принципи організації профорієнтації

Тема 2. Професіографія як методологічна основа професійної орієнтації особистості.

Професіографія як наука, предметом вивчення якої є професії та їх класифікація. Поняття професіографії: її предмет, мета та завдання. Ключові поняття професіографії: «професія», «заняття», «спеціальність», «кваліфікація», «професіограма». Основні методологічні вимоги до опису професій та методи професіографії. План опису професії. Класифікації професій (Є.О. Клімов, Дж. Холланд Кьюдер, Д.Патерсон).

Тема 3. Професійне консультування і професійна діагностика як складові профорієнтаційної роботи.

Сутність, мета та завдання професійної консультації.

Методологічні принципи профконсультації.

Основні види, напрями та форми організації професійного консультування.

Психотехнології профконсультування.

Психодіагностика професійної діяльності.

Тема 4. Професійний відбір та професійна адаптація у контексті профорієнтаційної діяльності психолога.

Професійний відбір як науково обґрунтована система заходів. Сутність і основні завдання професійного відбору. Види і принципи професійного відбору. Професійна придатність, її виявлення та формування. Здібності та професійно-важливі якості особистості. Методи професійного відбору. Прогнозування успішності професійного навчання та подальшої професійної діяльності. Професійно-етичні аспекти професійного відбору. Професійна адаптація.

6. Теми та зміст семінарських/ практичних занять.

Тема 1. Особливості проведення профорієнтаційної роботи психологом у різних соціальних інститутах

План.

1. Основні напрямки роботи психолога з профорієнтації в соціальних службах для молоді.
2. Профорієнтаційна робота психолога в школі: зміст, основні напрямки та види.
3. Профорієнтаційна робота психолога в клубах за місцем проживання.
4. Характеристика діяльності психолога у центрах зайнятості.

Література

Основна: 3, 5, 8; 9, 10.

Додаткова: 1, 4, 5. та самостійний відбір літератури.

Тема 2 Основи професіорграфії та класифікації професій

План.

1. Характеристика основних класів, груп, типів професій.
2. Типологія професій за класифікацією Голланда.
3. Визначення професійної спрямованості оптанта.
4. На практичному занятті здобувачі освіти проводять методику І. Йоваши на визначення схильності до певного типу професій.
5. Підготовка доповідей на заняттях.

Основна: 3, 5, 8; 9, 10.

Додаткова: 1, 4, 5. та самостійний відбір літератури.

Тема № 3 Професійна консультація та психодіагностика.

Завдання:

1. Сутність і завдання професійної консультації.
2. Психодіагностика професійної діяльності.
3. Класифікація методів психодіагностики.

4. На практичному занятті здобувачі освіти моделюють проведення профорієнтаційних консультацій різним категоріям клієнтів.

5. Проводиться аналіз позиції консультанта, клієнта, вироблення рекомендацій

Література:

Основна: 2; 6; 9; 10.

Додаткова: 1, 2, 4. та самостійний підбор літератури.

Тема 4 Діяльність і профпридатність

Завдання

1. Особливості взаємозв'язку особистості і діяльності

2. Людина як суб'єкт діяльності

3. Психологічні особливості етапів професійного розвитку особистості.

Список рекомендованої літератури.

Основна: 2; 6; 9; 10.

Додаткова: 1, 4, 5, 6.

7. Самостійна робота.

Розподіл годин самостійної роботи для здобувачів:

1. Підготовка до контрольних заходів – 12 год.

2. Опрацювання питань, які не розглядаються на аудиторних заняттях – 64 год., виконання індивідуальних дослідницьких завдань – 26 год.

Усього 102 год.

Перелік тем для самостійного опрацювання:

Основи організації і планування профорієнтаційної роботи

Основи професіоргафії та класифікації професій.

Професійна консультація – складова профорієнтаційної роботи

Професійний відбір, добір, адаптація, зміна професії та реорієнтація

Профорієнтація дітей та молоді як суспільно-економічна потреба в умовах сьогодення

Професійна діагностика

Індивідуально-дослідницькі завдання у межах самостійної роботи спрямовані на формування і розвиток практичних умінь слухачів щодо застосування набутих теоретичних знань. Самостійна робота слухачів при виконанні індивідуально-дослідницьких завдань полягає у виконанні завдань для самостійної роботи до тем 1-6.

Результати опанування відповідного матеріалу перевіряються під час усного опитування, модульного (тестові завдання та перевірка завдань для самостійної роботи до тем 1-6 і підсумкового (залік) контролю знань.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.

. Тема: Основи організації і планування профорієнтаційної роботи.

Завдання

1. Поняття про форми профорієнтаційної роботи.
2. Планування профорієнтаційного заняття в профорієнтаційній роботі.
3. Методика його підготовки та проведення.
4. Профорієнтаційні ігри.
5. Види профорієнтаційних ігор.
6. Умови та правила проведення.
7. Професіографічна екскурсія. Особливості її підготовки і проведення.
8. Поняття про профорієнтаційний тренінг.
9. Структура тренінгу.
10. Вимоги до його проведення.

Література.

Основна: 2; 3; 5; 7; 9.

Додаткова: 3, 4.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.

Тема: Основи професіографії та класифікації професій.

Завдання.

1. Поняття „професія”, „спеціальність”, кваліфікація”.
2. Класифікації професій: Є.О. Клімова, класифікація Кьюдера.
3. Основні принципи вивчення професії.
4. План опису професії.
5. Структура професіограми.
6. Методи професіографічних досліджень.
7. тВизначення системи професійних намірів та уподобань (за методикою «Опитувальник професійних уподобань» Л. Кабардової).

Література:

Основна: 2; 5; 9; 10.

Додаткова: 2; 3; 5 та самостійний підбір літератури.

Завдання для самостійної роботи до теми 3

Тема. Професійна консультація – складова профорієнтаційної діяльності.

Завдання

1. Значення профконсультації в профорієнтаційній роботі.
2. Види профконсультації.
3. Основні напрямки профконсультаційної роботи психолога.
4. Правила проведення профконсультації з різними групами підлітків та молоді.

Література:

Основна: 2; 4; 8; 10.

Додаткова: 2; 6; 5 та самостійний підбор літератури.

Завдання для самостійної роботи до теми 4

Тема: Професійний відбір, добір, адаптація, зміна професії та реорієнтація

Завдання

1. Психологічні основи професійного відбору, види та їх характеристика.
2. Професійна придатність, професійний добір та відбір, їх принципи.
3. Поняття про професійну адаптацію та індивідуальний стиль діяльності.
4. Розвиток професійної кар'єри.
5. Аспекти проведення профорієнтаційної роботи з безробітними.

Література

Основна: 1; 3; 7; 9; 10;

Додаткова: 2; 3, 5, 6.

Завдання для самостійної роботи до теми 5

Тема. Профорієнтація дітей та молоді як суспільно-економічна потреба в умовах сьогодення

Завдання

1. Значення професійної орієнтації в сучасному суспільстві.
2. Історія розвитку та становлення профорієнтаційної роботи за кордоном та в Україні.
3. Особливості профорієнтаційної роботи в Україні на сучасному етапі її розвитку.
4. Нормативно-правові основи профорієнтаційної діяльності.
5. Рівні здійснення професійної орієнтації
6. Система професійної орієнтації як органічна складова виховної роботи соціального педагога

Література

Основна: 1; 3; 6; 8; 10;

Додаткова: 2; 4, 7.

Завдання для самостійної роботи до теми 6

Тема: Професійна діагностика.

Завдання.

1. Основні завдання професійної діагностики.
2. Види діагностичних методик, які застосовують у профорієнтації.
3. Вимоги до підбору профорієнтаційних методик.
4. Методи дослідження профорієнтації школярів.
5. Вибір професії на діагностичній основі.
6. Укласти картотеку психодіагностичних методик для проведення комплексної професійно діагностики

Література

Основна: 2; 4; 9; 10;

Додаткова: 2; 3, 5, 6.

8. Перелік питань, що виносяться на підсумковий модульний контроль **Підсумковий модульний контроль.**

1. Особливості діяльності психолога у виховній системі загальноосвітньої школи, позашкільному вихованні, закладах охорони здоров'я та інших закладах соціальної сфери.
2. Специфіка роботи психолога у соціальних центрах та центрах соціальних служб.
3. Функції психолога у профорієнтаційній діяльності.
4. Професійна орієнтація як суспільно-економічна потреба сьогодення.
5. Система професійної орієнтації як органічна складова виховної роботи суспільних інститутів виховання.
6. Сутність, специфіка профорієнтаційної роботи в структурі діяльності психолога.
7. Характеристика загальної структури професійної орієнтації, її зв'язок із структурою діяльності психолога.
8. Основні елементи профорієнтації, їх детальна характеристика: професійна інформація, професійне консультування, професійний відбір.
9. Характеристика світу професій як багатогранного явища.
7. Професія та спеціальність: спільне та відмінне.
11. Професіограма: структура, принципи побудови.
12. Співвідношення понять: професійна орієнтація і професійне консультування, професійне і особистісне самовизначення, кар'єра і професійний вибір.
13. Концептуальні рівні допомоги людині в професійному і особистісному самовизначенні.

14. Мета, основні завдання і рівні професійного самовизначення.
15. Специфіка профорієнтаційної допомоги на різних етапах розвитку суб'єкта професійного самовизначення.
16. Характеристика основних варіантів (схем) планування людиною своєї кар'єри.
17. Характеристика основних організаційних принципів профорієнтаційної роботи.
18. Сутність основних організаційних моделей профорієнтаційної допомоги.
19. Проблема оцінювання ефективності профконсультаційної допомоги.
20. Основи складання програм, планування і проведення конкретних занять і професійних консультацій.
21. Концептуальна схема організації профконсультаційної взаємодії психолога з клієнтом.
22. Основні форми профорієнтаційної роботи психолога у різних мікросоціумах.
23. Загальна характеристика сучасних профорієнтаційних методик.
24. Основні напрямки роботи психолога з профорієнтації в центрах соціальних служб.
25. Зміст профорієнтаційної роботи психолога в школі.
26. Основні напрямки профорієнтаційної роботи психолога в школі.
27. Основні види профорієнтаційної роботи психолога в школі.
28. Профорієнтаційна робота психолога за місцем проживання.
29. Характеристика профорієнтаційної діяльності психолога в центрах зайнятості.
30. Профадаптація. Допомога психолога в профадаптації різним групам молоді.

9. Методи навчання

Навчання не залежно від форми викладання (очна чи дистанційна) передбачає використання словесних (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), наочних (ілюстрація, демонстрація, спостереження) та практичних (практична робота, тренувальні і творчі вправи) методів навчання.

Під час лекційних занять використовуються презентації, які поєднують словесні та наочні методи навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти акумулювати знання.

Під час практичних занять застосовуються словесні та практичні методи навчання, які спрямовані на формування у здобувачів вищої освіти здібностей пізнання, а саме: дискусії, індивідуальна та командна форма роботи, кейси.

Самостійна робота базується на наочних та практичних методах навчання і направлена на самостійне оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями за темами навчальної дисципліни.

10. Система оцінювання навчальних досягнень

Навчальна дисципліна оцінюється за 100-бальною шкалою за видами навчальної діяльності.

Види робіт	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	9
Участь у практичних заняттях (виступи, проблемні ситуації)	18
Самостійна робота (аналіз інформаційних джерел, опрацювання спеціальної літератури, виконання індивідуально-дослідницьких завдань)	53
Тестування за змістовими модулями 1 та 2	20
Залік	Сума балів за усіма видами робіт

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	Відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Педагогічні аспекти організації профорієнтаційної роботи у навчальному закладі : навчально-методичний посібник. /Л.Є. Коваль. Біла Церква : БІНПО, 2016. 150 с.
2. Авторський курс на «Профосвіта».
<https://profosvita.org/course/view.php?id=702>

12. Рекомендована література

Базова

1. Актуальні проблеми професійної орієнтації та професійного навчання населення у контексті подолання кризи ринку праці : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (1 грудня 2015 року, м. Київ) [укладачі : Л.М. Карпенко та ін] ; Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України. Київ : ПК ДСЗУ, 2015. 355 с.
2. БарчіБ.В. Профорієнтація та профвідбір: методичні вказівки до проведення практичних занять та організації самостійної роботи з дисципліни для студентів денної та заочної форм навчання напряму підготовки 6.030103 Практична психологія / Укладач Б. В. Барчі. Мукачево: МДУ, 2017. 41с. (1,9 авт.арк).
3. Верченко Н.В. «Психологічні засади професійної діяльності». /уклад. Верченко Н.В. Біла Церква: БІНПО, 2020.62с.
4. Доукуїна О.М. Педагогічна підготовка батьків до професійного самовизначення дітей старшого шкільного віку : методичні рекомендації / О.М. Доукуїна, Т.В. Кравченко, К.М. Павицька ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут проблем виховання. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 51 с.
5. Зима О. Профорієнтаційна робота як елемент виховного процесу в університеті / Олександр Зима // Вища школа. 2015. № 9/10.
6. Коропецька О. М. Психологічні основи професійної орієнтації та самореалізації особистості. Навчальний посібник. К. : КНТ, 2016. 438 с.
7. Мерзлякова О.Л. Профорієнтація : шпаргалка для вчителя / Олена Мерзлякова. Київ : «Шкільний світ», 2016. 158 с.
8. Острянюк Т.С. Профорієнтація та профдобір. Методичні рекомендації для організації самостійної роботи студентів спеціальності 6.130102 Соціальна робота / Т.С. Острянюк. Чернігів: ЧНТУ, 2016. 46 с.
10. Шиделко А.В. Профорієнтація і профвідбір : аксіологічні аспекти : навчальний посібник / А.В. Шиделко Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2017.139 с.

Допоміжна:

1. Лукіянчук А.М. Психологічні основи професійного становлення та розвитку особистості майбутнього кваліфікованого робітника: навчально-методичний посібник. Вид 2-ге, поробл. Доповн, Біла Церква: БІНПО, 2020.155 с
2. Повалій Л.В. Професійне самовизначення старшокласників : методичні рекомендації / Л.В. Повалій, І.М. Мачуська ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут проблем виховання. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – 51 с.
3. Професійнаорієнтація : підручник / [Є.В. Єгорова [та ін.] ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 239 с.
4. Психодіагностичне забезпечення профорієнтації в системі педагогічної освіти : посібник / [Є.В. Єгорова ... [та ін.] ; за редакцією О.М. Ігнатович] ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 227 с.
5. Психологія профорієнтації у системі педагогічної освіти : монографія / [Є.В. Єгорова ... [та ін.] ; за редакцією О.М. Ігнатович] ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 247 с.
6. Синявський В.В. Професіограми і психограми професій педагогічного спрямування : методичний посібник / [В.В. Синявський] ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 83 с.
7. Тодорова М.М. Основи управління профорієнтаційною роботою в загальноосвітніх навчальних закладах : навчальний посібник / М.М. Тодорова, Н.В. Філатова ; Міністерство освіти і науки України, Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського. Одеса : Фенікс, 2014. 246 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека МДУ, Філатова,16. <http://msu.edu.ua/library/>
2. Веб сторінка МДУ: www.msu.edu.ua
3. Мукачівська міська бібліотека: <http://www.muklib.mk.uz.ua>
4. Бібліотека психологічної літератури: <http://psylib.kiev.ua/>
5. Українські підручники он-лайн: <http://pidruchniki.ws/>
6. Психологічна бібліотека Псі-фактор: <http://psyfactor.org>
7. Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Ф. Потушняка. м.Ужгород, вул. Проспект Свободи, 16. <http://biblioteka.uz.ua/>